

ZPRAVODAJ JIHOČESKÝCH BOTANIKŮ

Jihočeská pobočka
České botanické společnosti

České Budějovice

Zpráva o činnosti Jihočeské pobočky České botanické společnosti v Českých Budějovicích při Jihočeském muzeu za rok 2017

Ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích uspořádala pobočka tři přednášky a jedno diskusní dopoledne:

- 21. 1. 2017 – Jana Janáková: Vegetace a flóra pohoří Biokovo a Makarské riviéry (Chorvatsko). – 25 posluchačů
- 18. 2. 2017 – Jan Prančl: Lakušníky (*Ranunculus* subg. *Batrachium*) – výkladní skříň evoluce, která potřebuje přeuspořádat. – 25 posluchačů
- 18. 3. 2017 – Vojtěch Taraška: Variabilita okruhu prstnatce plamatého v České republice. – 30 posluchačů
- 9. 12. 2017 – Novinky letošní botanické sezóny. – 20 posluchačů

Exkurze pro členy, spolupracovníky a příznivce pobočky, které pořádala pobočka:

Víkendové exkurze:

- 21. 7. – 23. 7. – Za rostlinou roku 2017 – mateřídouškou úzkolistou (*Thymus serpyllum*). – 20 účastníků.

Floristický kurz ČBS:

- 2. 7. – 8. 7. – Floristický kurz se konal v Jindřichově Hradci. Jihočeská pobočka se podílela na jeho organizaci (příprava exkurzních tras, napsání informačních materiálů), i na vedení exkurzí. – 143 účastníků.

Jednodenní exkurze ve spolupráci s PřF Jihočeské univerzity:

- 1. 4. – Jako kdysi za vřesovcem – tentokrát na Apríla, vedl Milan Štech. – 17 účastníků
- 8. 4. – Údolím Vltavy na zřícenině Dívčí Kámen, vedl Libor Ekrt. – 15 účastníků
- 22. 4. – Po Lišovském prahu za botanikou, geologií a historií, vedl Karel Prach. – 12 účastníků
- 13. 5. – Z Husince do Prachatic přes Zábředský mlýn, vedl Jan Šuspa Lepš. – 25 účastníků
- 20. 5. – Podél Stropnice z Veselky do Borovan, vedl Petr Koutecký. – 20 účastníků
- 27. 5. – Za rostlinami do okolí Vrbenských rybníků, vedli Martin Lepší a Petr Lepší. – 50 účastníků
- 14. 10. – Z Prachatic přes Frantoly a údolím Zlatého potoka do Vitějovic, vedl Jan Šuspa Lepš. – 25 účastníků
- 21. 10. – Nejen na ostružiny do Homolských lesů, vedli Martin a Petr Lepší. – 5 účastníků
- 14. 11. – Český Heršlák – tam, kde žijí lvi, vedli Libor Ekrt a Ondřej Horných. – 20 účastníků
- 18. 11. – Z Dasného do Budějovic, vedl Karel Prach. – 6 účastníků
- 19. 11. – Nezapadl ještě Hamatáček sněhem?, vedli Milan a Táňa Štechovi. – 3 účastníci

Další činnost

- 1. Na jaře bylo vydáno 70. číslo Zpravodaje jihočeských botaniků (12 stran).
- 2. Výsledky 23. pokračování cyklu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech byly publikovány ve Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 2017 (přispělo 18 členů a spolupracovníků pobočky).
- 3. Na jaře proběhlo kolektivní třídění ústřížků do Chánovy floristické kartotéky. Bylo rozstříháno 52 nových i starých prací a následně ve spolupráci s Jihočeským muzeem byly všechny ústřížky oskenovány (1 627 skenů) a fyzicky zařazeny do obálek kartotéky.
- 4. K publikaci byly připraveny výsledky Floristického kurzu v Prachaticích konaného v roce 2012. V konečné fázi je i rukopis s výsledky rostliny let 2015–2016 – vrby černající (*Salix myrsinifolia*).
- 5. V nálezové databázi Jihočeské pobočky ČBS – Vratička je k datu 1. prosince 2017 zapsáno 122 277 nálezů. V uplynulém roce bylo do Vratičky zapsáno nebo přidáno 11 458 údajů. Během roku byl otestován a do provozu nasazen importní modul tabelárních dat.
- 6. Od ústředí pobočka obdržela dotaci 2 700,- Kč.

K 1. 12. 2017 měla pobočka celkem 99 členů, z toho 54 členů ČBS.

Činnost pobočky v uplynulém období řídil výbor ve složení:

předseda	– Petr Lepší
místopředseda	– Milan Štech
jednatel	– Martin Lepší
hospodář	– Leoš Lippl
členové	– Jana Janáková, Alena Lepší, Milan Kotlínek, Petr Koutecký, Magdalena Lučanová, Radim Paulič, David Půbal.

Zprávu sestavili: P. Lepší, M. Lepší a M. Štech

Zpráva z výroční členské schůze

Dne 17. 3. 2018 proběhla v přednáškovém sále Jihočeského muzea výroční členská schůze jihočeské pobočky České botanické společnosti. Schůze se zúčastnilo 20 členů, spolupracovníků pobočky a hostů. V úvodu byla Martinem Lepším přednesena zpráva o činnosti pobočky v roce 2017 a Leošem Lipplem finanční zpráva za rok 2017. Následně Petr Lepší seznámil přítomné s plánem činnosti na rok 2017 (jednodenní exkurze, víkendová exkurze za Rostlinou roku). Po diskusi a informacích z ústředí ČBS následovala přednáška Vojtěcha Žíly s názvem “Pohodové putování Transsibiřskou magistrálou až do Vladivostoku”.

Členské příspěvky (30,- Kč) mohou členové a spolupracovníci zasílat na adresu člena výboru pobočky Leoše Lippla: Rudolfovská 509, České Budějovice, 370 01 nebo lze příspěvky zaplatit i na exkurzích a přednáškách, možné je také zaslat členský příspěvek na účet pobočky (670100-2213432244/6210).

Rostlina roku 2017–2018 – mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*)

V roce 2018 se zaměříme na průzkum historické lokality v okolí Vlкова a na hledání nových lokalit podél železniční trati mezi Českými Velenicemi a Novou Vsí nad Lužnicí a v okolí Halámek a osady Hranice.

Petr Lepší

Víkendová exkurze

Za rostlinou roku 2018 – mateřídouškou úzkolistou (*Thymus serpyllum*)

Vedení pobočky se rozhodlo dokončit floristický průzkum lokalit mateřídoušky úzkolisté. Termín víkendové exkurze je 20. 7. – 22. 7. 2018. Ubytování je zajištěno na terénní stanici Správy CHKO Třeboňsko Hajnice u Mirochova. Zájemci se mohou do 20. 6. 2018 přihlásit M. Lepšímu mailem (lepsi@seznam.cz) nebo poštou (Jihočeské muzeum, Dukelská 1, České Budějovice, 370 51).

Jednodenní exkurze

sobota 7. 4. – **Z Kamenného Újezdu okruhem do Boršova**, nejen za botanickými zajímavostmi. Odjezd autobusem v 9:00 z autobusového nádraží, ze stanoviště č. 1 směr Č. Krumlov; návrat z Boršova podle počasí a nálady městskou dopravou. – Vede Karel Prach.

sobota 14. 4. – **Bryologická exkurze na Prachaticko**

Odjezd autobusem v 8:45 směr Vimperk do Bělče (9:41), odtud přes Čihadlo, Osuli, údolí Zlatého potoka buď do Žernovic (17:28 do ČB) nebo Prachatic (13:35,15:35,17:25,17:35,19:35). – Vede Jan Kučera.

sobota 21. 4. – **Kolem Pašínovického potoka**

Odjezd autobusem z Českých Budějovic v 8:00 (autobusové nádraží) do zastávky Komařice – Pašínovice. Odtud údolím Pašínovického potoka proti proudu, pak se dostaneme na silnici Trhové Sviny – Rankov, autobus z Trhových Svinů jede v 17:50. Buřty a lupu s sebou. – Vede Jan Šuspa Lepš.

úterý 1. 5. – **Kolem Svinětic**

Odjezd vlakem v 9:05 směr Strakonice, přestup v Číčenicích (9:34–9:39), sraz na zastávce ve Sviněticích v 9:54. Půjdeme na pahorky a rybníky u Svinětic a do údolí Blanice. Návrat podle počasí a nálady, ze Svinětic v 16:03 nebo pravděpodobně až v 18:03 (v ČB 17:51 nebo 18:45). – Vedou Milan Štech a Táňa Štechová.

úterý 8. 5. – **Z Malenic do Volyně**

Odjezd vlakem v 8:04 do Strakonice, přestup směr Volary (odjezd ze Strakonice v 9:19) do Malenic. Přes vápencové ostrůvky u Malenic, Zlešic a Zechovic do Volyně. Návrat z Volyně přes Strakonice asi vlakem v 16:28 (v Č. Budějovicích 17:55). – Vede Petr Koutecký.

sobota 12. 5. – **Masiv Holé hory a rybníky u Nakolic**

Exkurze je směřována do netradičního území příhraniční oblasti s Rakouskem mezi obcemi Nakolice a Vyšné na masiv kopce Holá hora a okolí, odkud je málo floristických údajů. Odjezd v 8:00 auty od katedry botaniky PŘF JU (Na Zlaté Stoce 1). Účast na exkurzi nahlašte do 11. 5. 18:00 na e-mail: libor.ekrt@gmail.com. V případě zvýšeného zájmu, je možné se po domluvě na lokalitu dopravit vlakem. – Vedou Libor Ekrt a Pavel Kúr.

Exkurze je pořádána ve spolupráci Národním muzeem v Praze.

sobota 19. 5. – **Údolím řeky Otavy z Vráže do Vrcovic**

Odjezd vlakem v 8:04 do Vráže (s přeseďáním v Protivíně). Sraz na vlakové zastávce Vráž u Písku po příjezdu vlaku v 9:06. Odtud do údolí Otavy přes PR Žlíbky a přes bývalý mlýn Smetiprach (pokusíme se ověřit výskyt *Orchis ustulata*) do Vrcovic. Zpět vlakem ze zastávky Vrcovice ve 14:15 či 16:15. – Vede Radim Paulič.

sobota 26. 5. – **Z Polné na Šumavě do Hořic na Šumavě**

Odjezd vlakem z Českých Budějovic v 8:13 do zastávky Polná na Šumavě (tam sraz). Návrat z Hořic na Šumavě vlakem v 16:37 nebo 18:35. Svačinu a terénní obuv s sebou. – Vedou Martin Lepší a Petr Lepší.

Exkurze je pořádána ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích.

Exkurze se konají za každého počasí. Aktuální informace je možno získat na <http://botanika.prf.jcu.cz>, na Facebooku (<http://www.facebook.com/pages/Katedra-botaniky-P%25%99F-JU/424484454306472>) nebo u Milana Štecha tel. 387 772 373, mobil 724 149 053 nebo email stech@prf.jcu.cz.

Žádost o spolupráci

Vážení členové Jihočeské pobočky ČBS.

Prosíme o spolupráci při studiu lakušníků. Pro diplomovou práci bychom rádi revidovali morfologickou variabilitu terestrických forem (tj. rostlin rostoucích na obnažených rybníčních dnech, náplavech apod.). Vzhledem k tomu, že jde o nestálá stanoviště, tak se tyto rostliny těžko hledají. Budeme vděční za upozornění na lokality, zejména půjde-li o větší porosty - pište prosím raději hned, abychom je mohli dojet prosbírat, zejména rybníky mohou být napuštěny rychle. Oceníme i upozornění na letos vypuštěné rybníky s obnaženým dnem, kde by naše rostliny mohly být - i když nebudete mít čas jít si dno prohlédnout.

Děkujeme moc.

Linda Vlčková a Petr Koutecký (kouta@prf.jcu.cz), PŘF JU České Budějovice

Vratička

V roce 2018 byly opravovány chyby v aplikaci Vratička, byl vytvořen modul pro import tabelárních dat a přidány mapové podklady z Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního. V roce 2018 se připravuje nasazení Vratičky v herbáři Katedry botaniky PŘF JČU a od Moravskoslezské pobočky ČBS je financován vývoj zobrazování dat v síťové mapě a nový vzhled celé aplikace.

Vladimír Hans

Jubilea

V letošním roce se dožívají sedmdesátiletá Alena Albrechtová a Rostislav Černý. Šedesátiletí pak dosáhnou Karel Prach a Jitka Kovářiková. Šedesátilet se dožije někdejší muzejní botanik Pavel Hrdina a věrný příznivec pobočky z východních Čech Josef Kučera. Výbor Jihočeské pobočky ČBS jim velmi děkuje za veškerou dosavadní spolupráci při výzkumu jihočeské květeny a přeje jim do dalších let především pevné zdraví a hodně radosti v osobním životě i hezkých chvílích v přírodě a s rostlinami.

Milan Štech

Stará botanická literatura a mapy jižních Čech

Skeny starých a hůře dostupných botanických prací byly v roce 2017 doplněny o jednu práci.

Skalický V. (1975): Seznam planých rostlin cévnatých, které je třeba sledovat při floristicko-fytogeografickém průzkumu jižních Čech. - Ms., 20 p.

Botanické články publikované v roce 2017 v 57. ročníku Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy

Seznam všech článků uveřejněných ve **Sborníku od roku 1958 do roku 2017 naleznete na internetových stránkách Sborníku** (www.muzeumcb.cz – pod záložkou ediční a publikační činnost).

Lepší M. & Lepší P. (red.): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXIII [*Abutilon theophrasti*, *Acer saccharinum*, *Adonis vernalis*, *Agrimonia procera*, *Achillea pannonica*, *A. pratensis*, *Ajuga pyramidalis*, *Amaranthus blitum*, *Anthriscus cerefolium* var. *trichocarpus*, *Aphanes arvensis*, *A. australis*, *Betula nana*, *Cardamine parviflora*, *Carex lasiocarpa*, *Corydalis cava*, *Crataegus coccinea*, *Dactylis polygama*, *Dianthus superbus*, *Epilobium parviflorum*, *Epipactis palustris*, *Euphorbia falcata*, *Festuca heterophylla*, *Festuca ovina* subsp. *guestfalica*, *Filago minima*, *Fumaria vaillantii*, *Galeopsis pernhofferi*, *Helichrysum arenarium*, *Hieracium maculatum*, *Hypochaeris maculata*, *Chenopodium vulvaria*, *Iberis sempervirens*, *Isolepis setacea*, *Laserpitium latifolium*, *Lathraea squamaria*, *Leonurus marrubiastrum*, *Listera ovata*, *Marrubium vulgare*, *Myosotis discolor*, *Ophioglossum vulgatum*, *Papaver atlanticum*, *Pilosella kalksburgensis*, *Plantago coronopus* subsp. *coronopus*, *Poa bulbosa*, *Potamogeton gramineus*, *P. trichoides*, *Ribes alpinum*, *Rosa marginata*, *Rubus silvae-norticae*, *Sagina apetala*, *Veronica agrestis*, *V. verna*, *Vulpia bromoides*, *V. myuros*.] – 57: 5–33.

Prach J.: Staré a památné stromy severní části chráněné krajinné oblasti Třeboňsko. – 57: 35–98.

Červená kniha květeny jižní části Čech

Knihu je možné zakoupit v recepci Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (Dukelská 1) nebo ji lze objednat v e-shopu www.muzeumcb.cz/knihovna (cena 350,- Kč).

Fotogalerie z akcí pobočky v roce 2017

Z Veselky do Borovan (V. 2017) – foto E. Koutecká

Český Heršlák (XI. 2017) – foto L. Ekrť

Na Třeboňsko za rostlinou roku mateřídouškou úzkolistou (VII. 2017) – foto M. Štech

Floristický kurz ČBS v J. Hradci (VII. 2017) – foto E. Velebil Nedvěďová

Juncus capitatus, *Pilularia globulifera* a *Juncus tenageia* v PP Pískovna u Dračice (VII. 2017) – foto M. Štech. Mateřídoušku úzkolistou na titulní straně fotografoval D. Půbal.

Zpravodaj jihočeských botaniků – vydává Jihočeská pobočka České botanické společnosti v Českých Budějovicích pouze pro své členy a spolupracovníky. Redakčně připravili Jana Janáková, Petr Lepší, Milan Štech, David Půbal. Počet výtisků 18, distribuováno elektronicky. Duben 2018.